

Dr. Mohammad Qasim Hashimzai
Afganistan Anayasa Uygulamaları Gözlem Bağımsız Komisyonu
(ICOIC)

Sayın Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Başkanı, Sayın Hâkimler, Hanımefendiler, Beyefendiler ben savaşın devam ettiği bir ülkeden geliyorum. Ülkemde her gün onlarca hatta yüzlerce kişi öldürülüyor. Teröristlere finansman sağlanıyor, yardım ediliyor ve birtakım kişiler sorun çıkarmak için Afganistan'a gönderiliyorlar.

Şu anda Afganistan'da savaş devam ediyor, savaş devam ederken anayasanın uygulanması da belirli zorluklarla karşı karşıya kalıyor. Afganistan'a barışı getirmek amacıyla yardımcı olduğu için Türkiye'ye teşekkür ediyorum. Bu Afganistan halkı için çok elzem bir unsur ve tüm dünya bunu istiyor.

Bu anlamda Venedik Komisyonu Başkanı'nun konuşmasında ifade ettiği bir şeyden bahsetmek istiyorum "Terörle mücadelede demokrasi kendi yolunu bir şekilde bulmalı." dedi. Çok teşekkürler bu ifadeleriniz için.

Şunu da söylemek istiyorum savaş devam ederken anayasanın uygulanmasında zorluklarla karşılaşılıyor. Afganistan Anayasası da esasında bu bölgedeki en ilerici anayasalardan bir tanesi, erkler ayrılığının, yargı bağımsızlığının tanındığı, yine aynı şekilde anayasanın uygulanmasına ilişkin bir komisyonun da bağımsızlığının ve varlığının tanındığı bir anayasa.

Bizim Komisyonumuzun yani anayasanın uygulanmasının gözetiminden sorumlu Komisyonumuzun karşı karşıya kaldığı belirli zorluklar var, bu zorluklar da ülke içindeki güvensizlik ortamından kaynaklanıyor. Çünkü belirli bu şekilde güvensizlik ortamı olduğunda bizim karşı karşıya kaldığımız belirli zorluklar var. Bunlardan bir tanesi ülkede seçim düzenlenmesi, savaş devam ederken genel seçimler düzenlenemez ve şu anda bu da geciktiği için birkaç ay içinde ülkede seçim düzenlenecek.

Son üç gündür çeşitli konuşmalar dinledik. Çok aydınlatıcı konuşmaların bizim ufukumuzu açtığını düşünüyorum. Özellikle de bireysel

başvuru ile ilgili olarak anayasa ihlallerinden dolayı bireysel başvuru imkânının verilmesi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesinin şu anda ilgilendiği konulardan bir tanesi budur.

Afganistan'da biz doğrudan bireysel başvurulara bakmıyoruz. Çünkü bizim kanunumuza göre başvuruların diğer bağımsız kurumlara gönderilmesi, bunlar tüketildikten sonra bize getirilmesi öngörülmüş. Biz de bundan önce Anayasa'nın uygulanmasının iyileştirilmesi için doğrudan bu konunun ele alınması gerektiğini ve bunun da hem hukukun ilerlemesi hem de temel insan hakları açısından çok önemli bir role sahip olduğunu düşünüyoruz.

Ben tekrar Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine bizleri kabul ettiği, çok iyi ağırladığı için teşekkür ediyorum, ayrıca buradaki üst düzey konuşmalar, ağırlama ve yine konaklama imkânları için çok teşekkür ediyorum.

Gelecekte sizlere başarılar diliyoruz, bizi de davet ettiğiniz için çok teşekkürler.